



Cluj-Napoca, 18 martie 2021
Nr. 3/2021



Comunicat de presă

Centenarul nașterii Mitropolitului Bartolomeu Anania (1921-2021)

Dintre evenimentele majore ale anului 2021, împlinirea, la data de 18 martie 2021, a 100 de ani de la nașterea Mitropolitului Bartolomeu Anania al Clujului (1921-2011) este un moment fast pentru Biserica Ortodoxă Română și pentru societatea românească de a readuce în atenție figura unică a ultimului ierarh ortodox, care a predicat în lanțuri și care s-a impus nu doar prin vocea sa respectată și ascultată, ci mai ales prin marea sa conștiință creștină.

În personalitatea Mitropolitului Bartolomeu, plecat dintre noi acum un deceniu, lumea eclesiastică poate redescoperi modelul păstorului, al celui care știe exact care sunt așteptările turmei de la el și pe care le-a întâmpinat prin faptele și cuvintele sale. Este relevant și pilduitor curajul mărturisitorului care știe când trebuie să mustre, să îndrepte și mai ales cum să întărească în speranță lumea care privește spre el.

Momentul este important și pentru lumea culturală, care poate reactualiza exemplul, din ce în mai rar, al omului de cultură dublat firesc și relaxat de omul Bisericii, care știe să se miște neînhibat printre intelectuali și care și-a păstrat toată viața capacitatea de a dialoga firesc și liber cu toți oamenii.

Cu o biografie care a cunoscut cele mai spectaculoase culmi, dar și abisurile trădării, lipsei de recunoștință și ale urii, Mitropolitul Bartolomeu al Clujului (1993-2011) este o figură-cheie a ortodoxiei noastre postbelice. A fost un martor privilegiat al dramelor istoriei recente și un actor implicat în câteva momente grave ale ei, cum a fost greva anticomunistă și antirevizionistă pe care a condus-o la Cluj, în vara anului 1946, însuflețind întreaga lui generație. A fost apoi un apropiat colaborator al Patriarhului Justinian, o prietenie în care atât dascălul, cât și învățăcelul au făcut istorie. A fost închis de regimul comunist în penitenciarele Jilava, Pitești și Aiud între anii 1958-1964, cu o condamnare standard în epocă la 25 de ani.

Cerut de românii ortodocși din Statele Unite, după eliberare a trăit experiența americană timp de mai bine de un deceniu. Acesta a fost pentru Bartolomeu Anania contactul definitiv cu o lume în care libertatea de gândire și de exprimare, încrederea și onestitatea sunt semne ale normalității pe care orice om le respiră în țara de adopție, încă din primul moment. Personalitatea viitorului ierarh s-a înobilat, în urma experienței americane, cu respirația largă a libertății pe care o societate ți-o oferă gratuit, doar în schimbul onestității, iar cu această mare lecție s-a angajat până la capătul vieții în slujirea Bisericii și a oamenilor, oferind în toate circumstanțele vieții exemplul propriei sale libertăți interioare, în care a trăit, a vorbit și a scris.

Înainte și după experiența americană, a fost și a rămas toată viața lui un om liber, neînregimentat niciunui partid sau sistem politic, lăsând posterității proba propriei onestități prin binecunoscuta afirmație: „Nu am colaborat, nici cu angajament, nici fără angajament, nici în libertate, nici în detenție, nici în țară, nici în străinătate, nici sub nume propriu, nici sub nume conspirativ”, lucru confirmat din plin și de documentele fostei securități.

Mitropolitul Bartolomeu Valeriu Anania a fost deopotrivă un om al culturii și un slujitor al lui Dumnezeu, care și-a pus o amprentă puternică asupra societății românești postdecembriste. În 1990, alături de mai mulți clerici și intelectuali, a făcut parte din *Grupul de reflecție pentru înnoirea Bisericii*, unde a militat pentru asumarea lucidă și onestă a trecutului comunist și ruperea de acesta, dar și pentru o transparență în actul de conducere a Bisericii, prin apariția unei noi generații de ierarhi în Sfântul Sinod.

A fost ales în 1993 de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române în absența lui drept Arhiepiscop al Vadului, Feleacului și Clujului, pentru ca în 2006 să devină primul mitropolit al nou înființatei Mitropolii a Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului, militând, ca ierarh, ca Biserica să rămână liberă de orice fel de gândire îngustă și tot timpul să stea sub aripa înnoitoare a Duhului.

A ctitorit intens și cu bătaie lungă. De la revista în nouă variantă, editura și radioul *Renașterea* la mânăstiri și biserici urbane, de la exemple de ecumenism al frumuseții, precum biserica Schimbarea la Față din Cluj, la oamenii cinstiți, angajați în Biserică și societate deopotrivă, cărora le-a oferit distincția *Crucea Transilvană*, pe care tot el a înființat-o. A cultivat raporturi interconfesionale corecte, atât pe plan local, dar și european, mai ales prin parteneriatul cu Biserica Evanghelică Lutherană din Württemberg.

Ca scriitor marcant a fost distins prin numeroase premii ale Uniunii Scriitorilor și s-a bucurat de editări de mare valoare ale operei sale literare și teologice. Lui i se datorează cea mai recentă versiune a Bibliei, pe care a adus-o la vârsta de astăzi a limbii române și care este în continuare foarte bine primită de public, fiind tipărită în peste 300.000 de exemplare, inclusiv în ediția cu ilustrații, în opt volume, pe care nu a mai apucat să o vadă.

Cuvintele de învățătură ale Mitropolitului Bartolomeu relevă marea sa moștenire teologică: limbajul împrăștiat și viu prin marile reflecții și prin orizontul cultural vast,

dar și adâncimea ideilor și a meditațiilor foarte actuale pentru lumea în care trăim. Este privit ca unul din marii ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Române și apreciat pentru verticalitatea și fermitatea pozițiilor lui, pe care le-a luat în probleme acute precum: corupția, moștenirea Fundației Gojdu, Roșia Montană sau poluarea materială și morală, dar mai ales pentru căldura cuvintelor lui. Mitropolitul Bartolomeu Anania rămâne un reper viu pentru orice om care dorește să își trăiască viața ca un reflex al libertății în Duh și în Adevăr.

Printre ultimele lui proiecte se numără Fundația „Mitropolitul Bartolomeu”, pe care a înființat-o în toamna anului 2007. Această instituție este proiectul generos și inspirat al unui om cu viziuni largi, care a știut să-și depășească lipsurile tinereții și să ofere, inclusiv după plecarea sa din această lume, o șansă pentru tinerii merituoși, dar lipsiți de posibilități materiale care doresc să studieze. Până în prezent, Fundația a acordat 397 de burse unor tineri din întreaga țară, în valoare totală de 1.035.900 lei.

Mitropolitul Bartolomeu a fost o personalitate marcantă și un om de acțiune, care a știut să rămână un om al culturii și al Duhului, un neobosit propovăduitor al Cuvântului lui Dumnezeu, un slujbaş al Adevărului și al dreptății, dar și un dușman declarat al corupției de orice fel. Toate aceste virtuți pe care și le-a asumat consecvent de-a lungul întregii sale vieți l-au făcut să devină fără îndoială un model al omului liber. Printr-o astfel de viață a ajuns să fie asumat și de generațiile tinere ca un reper valid de verticalitate, curaj și moralitate, într-o lume tot mai lipsită de astfel de personalități. Este respectat și iubit și astăzi de foarte mulți tineri, care îl descoperă prin cuvintele lui de învățătură și mai ales prin viziunea sa proaspătă și neînhibată asupra lumii și vieții.

În galeria adevăratelor repere și valori care au înnobilit spiritualitatea și cultura românească și care pot contribui decisiv la formarea viitoarelor generații, vrednicul de pomenire Mitropolitul Bartolomeu Anania este un izvor din a cărui apă, spre slava lui Dumnezeu, putem și chiar trebuie să ne adăpăm. Conștient mereu de propriile slăbiciuni, nu a conținut, prin exemplu nemijlocit, să ne indice direcția pe verticală.

Dumnezeu să îi binecuvinteze memoria!

Pr. Bogdan IVANOV

Administratorul

Fundației „Mitropolitul Bartolomeu”

